Д. Я. Домарацька,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальності 292 "Міжнародні економічні відносини",
освітньої програми "Міжнародний бізнес";
науковий керівник
Н. А. Головач,
доцент кафедри статистики та економетрії;
Державний торговельно-економічний університет

ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА МАЛІ ТА СЕРЕДНІ БІЗНЕСИ УКРАЇНИ

Цифровізація стала важливим фактором для розвитку бізнесу в усьому світі, і Україна не є винятком. В умовах постійних змін і кризових ситуацій цифрові інструменти дають можливість компаніям ефективно справлятися з новими викликами. Для малих і середніх підприємств (МСП) це означає можливість оптимізації бізнес-процесів, зменшення витрат і спрощення доступу до ресурсів. Цифрові технології дозволяють не лише полегшити фінансові й адміністративні навантаження, а й покращити доступ до зовнішнього фінансування. Вони також створюють сприятливі умови для швидкої адаптації до змін на ринку, розвитку та залучення інвестицій на вигідних умовах [1].

Одним з найбільших досягнень цифровізації є здатність МСП швидко адаптуватися до змін, особливо в умовах глобальних криз. Пандемія COVID-19 показала, наскільки важливою є цифрова трансформація для підтримки стабільності бізнесу. Технології, такі як електронна комерція, онлайн-платежі й автоматизація, допомогли багатьом підприємствам зберегти діяльність навіть у часи економічної невизначеності. Водночас повномасштабне вторгнення Росії в Україну у 2022 році стало новим викликом для бізнесу. Проте цифровізація дозволила зберігати операційну діяльність попри відключення електроенергії та руйнування інфраструктури. МСП отримали можливість функціонувати навіть в умовах таких труднощів завдяки застосуванню технологій, які забезпечують безперервну роботу. Яскравим прикладом цього є ініціатива «Дія.Бізнес», яка за даними Мінцифри об'єднала понад 2 млн користувачів, надаючи підприємцям безкоштовні консультації, доступ до освітніх програм, грантових можливостей і ринку держзакупівель. У 2023 році понад 20 тис. підприємців скористались консультаціями на платформі, а близько 1,5 тис. МСП отримали допомогу у виході на нові ринки [2].

Цифрові інструменти також сприяють інтеграції МСП у глобальні ринки. Використання різних онлайн-платформ та інструментів електронної комерції дозволяє підприємствам виходити на міжнародний рівень без великих витрат. Раніше, для того щоб вийти на зовнішні ринки, компаніям доводилось витрачати значні ресурси на пошук клієнтів, партнерів і спілкування з ними. Сьогодні ці процеси значно спрощені, завдяки чому навіть малі підприємства можуть знаходити постачальників і клієнтів по всьому світу. Реклама та маркетингові інструменти в інтернеті дозволяють знизити витрати на традиційні канали

просування та досягти більш широкої аудиторії. Це дає можливість розширювати базу клієнтів і нарощувати обсяги продажів, не збільшуючи персонал чи відкриваючи нові офіси за кордоном. Наприклад, платформа e-Export Дія сприяє експортній діяльності українських МСП, надаючи онлайн-інструменти для оцінки готовності до експорту, пошуку партнерів, аналізу ринків. За даними Офісу з розвитку підприємництва та експорту, понад 5 тисяч МСП скористались цією платформою протягом 2022–2023 років [3].

Не менш важливим є те, що цифровізація дозволяє підприємствам підвищити свою конкурентоспроможність. Сучасні технології дають можливість автоматизувати багато бізнес-процесів. Це дозволяє компаніям знижувати адміністративні витрати та пришвидшувати обіг коштів, що є критично важливим для малих підприємств, які працюють з обмеженими ресурсами. Застосування цифрових інструментів також сприяє участі в публічних закупівлях, розвитку галузевих кластерів та інтеграції в інноваційні екосистеми. Важливим аспектом є доступ до проектів, таких як «Дія.Бізнес», що надає підприємцям безкоштовні консультації, актуальні дані й інструменти для розвитку. Це дозволяє швидше адаптуватися до нових умов і створювати бізнес, який здатен досягти стабільності та стійкості навіть в умовах глобальних змін [4]. Окрім того, згідно з дослідженням BRDO (2023), підприємства, що запровадили CRM-системи, хмарні облікові сервіси та цифрові рішення для логістики, змогли скоротити витрати на 25–30% у перший рік використання [5].

Отже, цифровізація стала важливим фактором розвитку малого та середнього бізнесу в Україні. Вона створює умови для швидкої адаптації до нових змін, зокрема під час кризових ситуацій, таких як пандемія або війна, що дозволяє компаніям не лише зберігати свою діяльність, а й активно розвиватися. Доступ до міжнародних ринків, зниження витрат, підвищення конкурентоспроможності – все це стало можливим завдяки цифровим технологіям. Цифровізація не лише покращує ефективність бізнесу, а й сприяє його сталому розвитку в умовах глобалізації та економічних змін.

Список використаних джерел

1. Цифровізація в Україні: зменшення бюрократії та покращення бізнес-клімату. DigitalState.gov.ua, 2025. URL: https://digitalstate.gov.ua/uk/news/govtech/iak-ukrayina-zmenshuye-biurokratiiu-ta-pokrashchuye-biznes-klimat

2. OECD. Enhancing Resilience by Boosting Digital Business Transformation in Ukraine. OECD, 2024. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/uk/publications/reports/2024/05/enhancing-resilience-by-boosting-digital-business-transformation-in-ukraine_c2e06e50/5d9e86a7-uk.pdf

3. Digitalization and trade participation of SMEs. *Small Business Economics*. 2023. URL: https://link.springer.com/article/10.1007/s11187-023-00799-7

4. Кабінет Міністрів України. Уряд схвалив Стратегію розвитку малого та середнього бізнесу до 2027 року та операційний план заходів на 2024-2027 роки. URL: https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-skhvalyv-stratehiiu-rozvytku-maloho-ta-serednoho-biznesu-do-2027-roku-ta-operatsiinyi-plan-zakhodiv-na-2024-2027-roky

5. BRDO. Цифровізація МСП в Україні: стан, виклики та можливості. 2023. URL: https://brdo.com.ua/news/tsyfrovizatsiya-ukrayinskogo-msp-pro-shho-govoryly-na-vorkshopi-organizovanomu-oesr/

Н. А. Єременко,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»,
освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування»;
науковий керівник
Л. М. Богріновцева,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування;
Національна академія статистики, обліку та аудиту

ОЦІНКА ВПЛИВУ INSURTECH НА ДІЯЛЬНІСТЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

Процеси цифровізації економіки істотно трансформують діяльність страхових компаній – ключових суб'єктів страхового ринку. Орієнтація українських страховиків на впровадження цифрових технологій у свою операційну та управлінську діяльність забезпечує підвищення їх конкурентоспроможності як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках. Така трансформація також сприяє більш повному задоволенню потреб споживачів у страхових продуктах і послугах. Активне впровадження цифрових технологій, зокрема елементів штучного інтелекту, у повсякденну діяльність привертає увагу широкого кола споживачів і формує стійкий попит на інноваційні цифрові рішення. У цьому контексті страховим компаніям доцільно враховувати динаміку запитів існуючих клієнтів, а також використовувати цифрові інструменти для залучення нових клієнтів, адаптуючи свої продукти до змін середовища та очікувань споживачів.

Варто відзначити, що одним із ключових векторів розвитку страхового ринку в умовах цифрової трансформації є впровадження інноваційного напряму InsurTech – сукупності технологічних рішень, орієнтованих на модернізацію страхових процесів. Цей інструмент виступає не лише ефективним механізмом підвищення прозорості, нагляду та контролю за діяльністю учасників страхового ринку, але й сприяє оптимізації операційної діяльності страхових компаній завдяки застосуванню сучасних цифрових технологій, що істотно скорочують часові витрати та підвищують зручність для кінцевих користувачів. Трансформації, які відбуваються під впливом InsurTech, мають еволюційний характер і спрямовані на поступову модернізацію ринку без радикального